

Сертификаттау курсының бағдарламасы

Бағдарлама паспорты

Білім беру ұйымының, білім беру бағдарламасын әзірлеушінің атауы	«Қазақстан-Ресей медицина Университеті» МЕМБМ 17.06.2021, ІА 00039, ЕСАҚА
Қосымша білім беру түрі	Сертификаттау курсы
Бағдарламаның атауы	Дезинфекциялық іс
Мамандықтың және (немесе) мамандандудың атауы (мамандықтар және маманданулар номенклатурасына сәйкес)	Мамандық: Қоғамдық денсаулық. Қоғамдық денсаулық сақтау. Медициналық-профилактикалық іс. Гигиена-эпидемиология. Мамандандыру: Дезинфекциялық іс
	Мамандық: Медициналық-биологиялық іс Мамандандыру: Дезинфекциялық іс
Білім беру бағдарламасының деңгейі (базалық, орта, жоғары, мамандандырылған)	Базалық
ОРК бойынша біліктілік деңгейі	7
Білім беру бағдарламасының алдыңғы деңгейіне қойылатын талаптар	Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтауды басқару, санитариялық-эпидемиологиялық бейін бойынша жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар мамандар: Жоғары медициналық білімі бар. Қоғамдық денсаулық. Қоғамдық денсаулық сақтау. Медициналық-профилактикалық іс. Гигиена-эпидемиология
	Медициналық-биологиялық іс
Бағдарламаның ұзақтығы кредитпен (сағатпен)	15 кредит (450ак.сағат)
Оқыту тілі	Орыс тілінде. Қазақ тілінде.
Өткізу орны	Кафедра клинкалық базасы
Оқыту форматы	Күндізгі-қашықтықтан
Мамандандыру бойынша берілетін біліктілік (сертификаттау курсы)	Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігері Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігері маманы (биолог)
Оқуды аяқтағаннан кейінгі құжат (сертификаттық курс туралы куәлік, біліктілікті арттыру туралы куәлік)	Қосымшамен бірге сертификаттау курсының куәлігі (транскрипт)
Сараптама ұйымының толық атауы	«Медициналық-профилактикалық іс» оқыту бағыты бойынша ОӘБ «Қоғамдық денсаулық сақтау» комитеті, 10.12.2025 ж. № 6 хаттама
Сараптамалық қорытындыны жасау күні	09.12.2025 ж.
Сараптама қорытындысының қолданыл мерзімі	3 жылға

Сертификаттау курсың әзірлеуге арналған нормативтік сілтемелер:

1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы «Денсаулық сақтау саласындағы мамандардың қосымша және бейресми білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласында қосымша және бейресми білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы мамандардың қосымша және бейресми білім беру арқылы алған оқу нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы».
2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы «Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен бейінді даярлау бағыттарының номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы».
3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-218/2020 бұйрығы «Денсаулық сақтау саласындағы мамандар сертификаттауға жататын мамандықтар мен бейінді даярлау бағыттарының тізбесін бекіту туралы».
4. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 15 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-274/2020 бұйрығы «Денсаулық сақтау саласындағы маманды сертификаттау, денсаулық сақтау саласындағы маман сертификатының қолданылуын растау қағидаларын, шетел мамандарын қоса алғанда, сондай-ақ Қазақстан Республикасынан тыс жерде медициналық білім алған тұлғаның денсаулық сақтау саласындағы маманды сертификаттауға жіберу шарттарын бекіту туралы».
5. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы «Денсаулық сақтау қызметкерлерінің үздіксіз кәсіби даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы».
6. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 23 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-101 бұйрығы «Денсаулық сақтау саласында дезинфекция, дезинсекция, дератизация қызметтерін көрсетудің лицензияланатын қызмет түріне қойылатын біліктілік талаптарын бекіту туралы».
7. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 29 шілдедегі № ҚР ДСМ-68 бұйрығы «Дезинфекция, дезинсекция мен дератизацияны ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларын бекіту туралы».

Әзірлеушілер туралы мәліметтер:

Лауазымы	Т.А.Ә.	Контакттілер: E.mail
м.ғ.д, гигиена және эпидемиология кафедрасының доценті	Оракбай Л.Ж.	lorakbay@inbox.ru
доктор PhD., гигиена және эпидемиология кафедрасының аға оқытушысы	Адилханова А.Н	a.adilkhanova@medkrmu.kz

СК ББ бағдарламасы жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары комитетінің отырысында талқыланды

Лауазымы, жұмыс орны, атағы (бар болса)	Т.А.Ә.	Күні, № хаттама
Төрайымы, м.ғ.д., «ҚасРесмедуниверситеті» МЕНБМ жалпы дәрігерлік практика кафедрасының профессоры	Лигай З.Н.	09.12.2025 ж. № 3 хаттама

СК ББ сараптамалық бағалауы «Денсаулық сақтау» оқыту бағыты бойынша ОӘБ «Медициналық-профилактикалық іс» комитетінің отырысында талқыланды

Сарапшының лауазымы, жұмыс орны, атағы (бар болса)	Т.А.Ә.	Күні, № хаттама
«Медициналық-профилактикалық іс» комитетінің төрағасы, PhD, Қоғамдық денсаулық сақтау мектебінің деканы, «Қарағанда Медициналық университеті	Даулеткалиева Жания Абаевна	10.12 2025 ж. № 6 хаттама

СК ББ бағдарламасы, сараптама актісі және талқылау хаттамасы қоса беріледі.

СК ББ бағдарламасы «Денсаулық сақтау» даярлау бағыты бойынша ОӘБ 2026 жылғы __ отырысында мақұлданды, № хаттама (СК ББ жобасы ОӘБ сайтында, АЖ каталогында орналастырылған).

Сертификаттау курсы бағдарламасының төлқұжаты

*Сертификаттау курсының білім беру бағдарламасы базалық білім деңгейі мен кәсіби бейініне байланысты екі дифференциалданған оқу траекториясы бойынша іске асырылады:

1. А траекториясы – санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігерлері үшін. Тыңдаушылар санаты: «Қоғамдық денсаулық», «Қоғамдық денсаулық сақтау», «Медициналық-профилактикалық іс», «Гигиена-эпидемиология» мамандықтары бойынша жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білімі бар мамандар.
2. В траекториясы – санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің мамандары үшін. Тыңдаушылар санаты: «Медициналық-биологиялық іс» мамандығы бойынша жоғары білімі бар мамандар.

Бағдарламаның мақсаты (дәрігерлер үшін А траекториясы):

Бағдарламаның мақсаты – мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүйесінде дезинфекциялық іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу мәселелері бойынша кәсіби құзыреттерді қалыптастыру. Атап айтқанда, дезинфекция процестерін басқару, аса қауіпті инфекциялар бойынша хаттамаларды әзірлеу, сондай-ақ денсаулық сақтау және білім беру объектілерінде биологиялық қауіпсіздікті сараптамалық бағалау дағдыларын дамыту.

Бағдарламаның мақсаты (мамандар үшін В траекториясы):

Бағдарламаның мақсаты – дезинфекциялық-стерилизациялық жұмыстардың әдістерін және дезинфекциялық құралдардың тиімділігін зертханалық бақылауды практикалық тұрғыда меңгеру. Бұл зертханалық хаттамаларды жүргізуді, микробтық контаминацияны бағалаудың аспаптық әдістерін қолдануды және санитариялық-эпидемиологиялық қызмет (СЭҚ) шеңберінде есептік-есепке алу құжаттамасын рәсімдеуді қамтиды.

Бағдарламаның қысқаша сипаттамасы (мамандар үшін А траекториясы):

Сертификаттау курсының білім беру бағдарламасы санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігерлеріне арналған және дезинфекция саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды ұйымдастыруға бағытталған. Бағдарлама денсаулық сақтау объектілері үшін дезинфекциялық іс-шаралар хаттамаларын әзірлеуді, биологиялық қауіпсіздікті және дезинфекциялық құралдардың тиімділігін сараптамалық бағалауды, сондай-ақ эпидемиялық қауіп жағдайларында санитариялық нормалардың сақталуын бақылауды қамтиды.

Бағдарламаның қысқаша сипаттамасы (дәрігерлер үшін В траекториясы):

Сертификаттау курсының білім беру бағдарламасы санитариялық-эпидемиологиялық қызмет мамандарына арналған және дезинфекциялық құралдардың тиімділігін зерттеудің зертханалық әдістерін, дезинфекциялық-стерилизациялық жұмыстарды жүргізуді, микробтық контаминацияны аспаптық бақылауды, сондай-ақ дезинфекциялық іс бойынша санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің есептік-құжаттамасын жүргізуді практикалық тұрғыда меңгеруге бағытталған.

Бағдарламаның негізгі элементтерін келісу (дәрігерлер үшін А траекториясы):

№/п	Оқу нәтижесі	Бағалау әдісі (ББ-ға қосымшаға сәйкес ИҚК)	Оқыту әдісі
1	Білім және түсіну: -Дезинфекция, дезинсекция, дератизация және стерилизацияның қағидаттарын эпидемиологиялық қадағалау жүйесі контекстінде түсіндіру. -Дезинфектанттардың жіктелуін, олардың әсер ету механизмдерін және тиімділікке ықпал ететін факторларды сипаттау. -Эпидемиялық үдерістің заманауи концепцияларын түсіндіру (когорталық зерттеулер, case-control зерттеулері, молекулалық эпидемиология). -GIS-технологияларын, биоинформатиканы және big data талдау әдістерін эпидемиологиялық зерттеулерде қолдану қағидаттарын сипаттау	OR; SGL, PeerPA	Ауызша сауалнама Семинар Дәріс-пікірталас Жазбаша сауалнама Тестілеу Шағын топтарда жұмыс істеу
2	Білімді қолдану -Медициналық ұйымдар, көлік объектілері және коммуналдық шаруашылық нысандары үшін дезинфекциялық іс-шаралар бағдарламаларын әзірлеу. -Инфекция қоздырғышының түріне және жүргізу жағдайларына байланысты оңтайлы дезинфекция әдістері мен құралдарын таңдау. -Заманауи әдістерді пайдалана отырып (ретроспективті және проспективті зерттеу дизайндары), індет ошағын эпидемиологиялық талдау. -Жаңа инфекцияларды мониторингілеу бойынша зерттеу хаттамаларын әзірлеу (мысалы, ARVI үшін генотиптеумен).	OR; SGL, PeerPA	Семинар Дәріс-пікірталас Шағын топтарда жұмыс істеу Санитарлық ережелерге сәйкес НҚА-ға сәйкес құжаттаманы ресімдеуді бағалау дағдыларын көрсету
3	Тұжырымдамалар қалыптастыру (критикалық ойлау) -Эпидемиологиялық жағдайды талдап, дезинфекциялық жұмыстардың қажеттілігін, көлемін және сипатын анықтау. -Тиімсіз дезинфекцияның тәуекелдерін бағалау және оларды азайту бойынша шаралар ұсыну. -Эпидқадағалау деректерін пайдаланып, қауіп факторларын (климат, миграция және т.б.) ескере отырып эпидемиялардың даму ықтималдығын болжау. -Ғылыми зерттеулердің дәлелділік	OR; SGL, PeerPA	Семинар Дәріс-пікірталас Шағын топтарда жұмыс істеу Дағдыларды көрсету Санитарлық ережелерге сәйкес НҚА-ға сәйкес құжаттаманы ресімдеуді бағалау

	базасын талдау, мета-анализ нәтижелерін бағалау және GRADE жүйесі бойынша дәлелділік деңгейін анықтау.		
4	Коммуникация -Персонал мен халық үшін дезинфектанттарды қолдану бойынша нұсқаулықтар дайындау. -Дезинфекциялық бақылау нәтижелерін ұйым басшыларына және бақылаушы органдарға түсіндіру. -Эпидемиологиялық зерттеулер нәтижелерін СЭС мамандарына ғылыми есеп, аналитикалық баяндама немесе презентация форматында ұсыну. -Шешімдер мен қорытындыларды әріптестерге және халыққа түсінікті түрде жеткізу.	OR; SGL, PeerPA	Семинар Дәріс-пікірталас Шағын топтарда жұмыс істеу Әріптестерді бағалау
5	Оқу және кәсіби даму Нормативтік құжаттарға сүйене отырып, жаңа дезинфектанттар мен дезинфекция технологияларын өз бетінше меңгеру. Санитариялық ережелердің өзгерістерін ескере отырып, дезинфекциялық іс бойынша кәсіби дамуды жоспарлау. WHO/CDC сияқты халықаралық протоколдар негізінде жаңа әдістерді өз бетінше меңгеру. Этикалық нормаларды және жаңартылған әдістемелік нұсқаулықтарды ескере отырып, зерттеулерді жоспарлау.	OR; SGL	Семинар Дәріс-пікірталас 3 жылға арналған жеке кәсіптік даму жоспарын (ЖЖБИ) әзірлеу

Бағдарламаның негізгі элементтерін келісу (дәрігерлер үшін В траекториясы):

№/п	Оқу нәтижесі	Бағалау әдісі (ББ-ға қосымшаға сәйкес ИҚК)	Оқыту әдісі
1	Білім және түсінік: - дезинфекциялау және зарарсыздандырудың тиімділігін бақылаудың зертханалық әдістерін сипаттау; - Дезинфекциялық заттардың физика-химиялық қасиеттерін және олардың тұрақтылығына әсер ететін факторларды түсіндіру; - СЭҚ объектілерінде микробиологиялық ластануды бақылау әдістерін сипаттау.	OR; SGL, PeerPA	Ауызша сауалнама Семинар Дәріс-пікірталас Жазбаша сауалнама Тестілеу Шағын топтарда жұмыс істеу
2	Білімді қолдану: - Стандартталған хаттамалар бойынша дезинфекциялау құралдарының тиімділігіне зертханалық сынақтар жүргізу;	OR; SGL, PeerPA	Семинар Дәріс-пікірталас Шағын топтарда жұмыс істеу Санитарлық ережелерге

	- Бекітілген нұсқаулықтарға сәйкес объектілерде дезинфекциялық-зарарсыздандыру жұмыстарын орындау; - Экспресс-әдістерді қолдана отырып, беттер мен ауаның микробтық ластануын бағалау; - Дезинфекциялық бақылау хаттамаларын және СЭҚ есепке алу құжаттамасын жүргізу.		сәйкес НҚА-ға сәйкес құжаттаманы ресімдеуді бағалау дағдыларын көрсету
3	Пайымдауларды қалыптастыру: - Дезинфекциялық режимдерді түзету үшін зертханалық сынақтардың нәтижелерін талдау; - Дезинфекцияның нақты көрсеткіштерінің белгіленген нормативтерге сәйкестігін бағалау; - Жабдықтар мен дезқұралдардың жұмысындағы сәйкессіздіктерді анықтау; - Алынған мәліметтер негізінде дезинфекциялық процедураларды оңтайландыруды ұсыну.	OR; SGL, PeerPA	Семинар Дәріс-пікірталас Шағын топтарда жұмыс істеу Дағдыларды көрсету Санитарлық ережелерге сәйкес НҚА-ға сәйкес құжаттаманы ресімдеуді бағалау
4	Байланыс: - Персонал мен халыққа дезинфекциялық заттарды қолдану бойынша нұсқаулықтар жасау. - Дезинфекциялық бақылау нәтижелерін ұйымдардың басшылары мен бақылаушы органдарға түсіндіру. - Эпидемиологиялық зерттеулердің нәтижелерін СЭҚ мамандары үшін ғылыми есептер мен презентациялар форматында ұсыну. - Қорытындыларды әріптестер мен халыққа түсіндіру.	OR; SGL, PeerPA	Семинар Дәріс-пікірталас Шағын топтарда жұмыс істеу Әріптестерді бағалау
5	Оқыту: - Нормативтік құжаттар негізінде жаңа дезинфекциялық құралдар мен дезинфекциялау технологияларын өз бетінше игеру. - Санитарлық ережелердегі өзгерістерді ескере отырып, дезинфекциялық іс саласындағы кәсіби дамуды жоспарлау. - WHO/CDC халықаралық хаттамалары бойынша жаңа әдістерді өз бетінше меңгеру. - Этикалық нормалар мен нұсқаулықтардың жаңартуларын ескере отырып, зерттеулерді жоспарлау	OR; SGL	Семинар Дәріс-пікірталас 3 жылға арналған жеке кәсіптік даму жоспарын (ЖЖБИ) әзірлеу

Сертификаттау курсы бағдарламасын іске асыру жоспары

№	Тақырып/бөлім/пән атауы	Сағат көлемі				Тапсырма
		дәріс	практика	семинар	СӨЖ	
1.	1 Модулі. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралар кешенінде дезинфекциялау модулі	10	60	40	40	150 сағат
1.1	Дезинфекция. ҚР-да дезинфекциялық істі ұйымдастыру. Дезинфекциялау міндеттері. Дезинфекциялау түрлері мен құралдары	1	5	5	5	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. ҚР ДСМ "Дезинфекция, дезинсекция және дератизация" санитариялық қағидаларына талдау жасау (№ҚР ДСМ-88/2023 бұйрығы) және мемлекеттік қадағалау жүйесіндегі дезинфекцияның негізгі міндеттерін сипаттау. 2. Маусымдық инфекцияларды (тұмау, ЖРВИ) ескере отырып, 500 төсектік көпбейінді аурухана үшін ағымдағы дезинфекция бағдарламасын әзірлеу. Әдістерді, құралдарды және тиімділікті бақылауды көрсетіңіз. 3. Дезинфекция түрлерін (ағымдағы, қорытынды, профилактикалық) I-II топтағы аса қауіпті инфекциялардың ошақтарына арналған көрсеткіштер, әдістер мен дезинфекциялық құралдар бойынша салыстыру. 4. Білім беру мекемесіндегі дезинфекциялық іс-шаралар туралы деректерді пайдалана отырып, қиетті эпидемиологиялық тексеру хаттамасын дайындау Мамандар үшін (В траекториясы): 1. ҚР ДСМ мемлекеттік тізіліміне сәйкес химиялық құрамы мен әсер ету спектрі бойынша дезинфекциялық заттардың жіктелуін сипаттау. Бактериялық, вирустық және саңырауқұлақ ластануына 3 мысал келтіріңіз. 2. Шоғырлануды, экспозицияны және бақылау әдістерін көрсете отырып, мектеп үй-жайында (сынып, асхана, жуынатын бөлме) профилактикалық дезинфекция жүргізу бойынша нұсқаулық жасаңыз. 3. Үй-жайды сұрту әдісімен 100 м² өңдеуге арналған дезинфекциялық ерітіндінің шығынын есептеуді орындаңыз (үй-жайдың түрін, дезинфекциялық құралды, жұмыс концентрациясын көрсетіңіз). 4. Туберкулез ошағында қорытынды дезинфекциялау үшін дезинфекциялық жұмыстарды есепке алу журналын (ҚР ДСМ бұйрығы бойынша нысан) толтыру
1.2	Дезинфекциялау құралдарының қазіргі заманғы жіктелуі, олардың әрекет ету тетіктері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау талаптары, медициналық ұйымдарда дезинфекциялау	1	5	5	5	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. ҚР ДСМ Санитарлық ережелерін талдау "Дезинфекция..."(Бұйрық № ҚР ДСМ - 88/2023) және дезқұралдармен жұмыс істеу кезінде еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғаудың негізгі талаптарын сипаттау (уыттылық кластары, ЖҚҚ, алғашқы көмек). 2. 500 төсектік көпсалалы ауруханада

	құралдарын таңдау және ұтымды пайдалану қағидалары, жұмыс ерітінділерінің шоғырлануын есептеу және оларды пайдалану тиімділігін бағалау					дезқұралдарды ұтымды қолдану бағдарламасын әзірлеу: спектр бойынша құралдарды (бактериялар/вирустар) таңдау, төзімділіктің алдын алу үшін концентрацияларды, ротацияларды көрсету және бақылау. 3. I-II топтардың ошақтарындағы әртүрлі объектілерді өңдеуге арналған химиялық құрамы бойынша дезқұралдарды (спирттер, галогендер, аминдер, альдегидтер) салыстыру: әсер ету механизмдері, көрсеткіштер, шектеулер. 4. Епу вспеті кезінде дезқұралдардың тиімділігін бағалау хаттамасын дайындау: ерітінділерді есептеу, бақылау әдістері (шайындылар, тест-мәдени), қорытындылар мен түзетулер туралы деректер. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. ҚР ДСМ тізілімі бойынша дезқұралдардың қазіргі заманғы жіктелуін сипаттау (нысаны, құрамы, спектрі бойынша): бактерицидтік, вирулицидтік және фунгицидтік әсер ету үшін 3 мысал келтіру. 2. Операциялық бөлмеде дезқұралдарды таңдау және қолдану бойынша нұсқаулық жасаңыз (беттер, құралдар, ауа): концентрация, экспозиция, ЖҚҚ, бақылау әдістері. 3. Өңдеу үшін жұмыс ерітіндісін есептеуді орындаңыз 50 м2 (палата): бөлме түрі, құрал (мысалы., 10% хлорамин → 1%), формула (C1×V1=C2×V2), ағын. 4. Бөлімшеде ағымдағы өңдеу үшін дезинфекцияны есепке алу журналын (ҚР ДСМ бұйрығы бойынша нысан) Толтыру: күні, құралы, шоғырлануы, Орындаушы, тиімділігін бағалау.
1.3	Профилактикалық дезинфекция. Профилактикалық дезинфекция жүргізуге арналған көрсеткіштер мен құралдар. Ошақты дезинфекциялау. Ағымдағы дезинфекция және оны жүргізу құралдары. Қорытынды дезинфекция және оны жүргізу құралдары	2	10	6	6	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): Профилактикалық дезинфекция: -көрсеткіштерді (ЖРВИ маусымдық мониторингі), кезеңділікті, ұсынылатын дезқұралдарды (хлорамин, АХД-2000) және бақылау әдістерін көрсете отырып, 200 орындық балабақшаға арналған профилактикалық дезинфекция жоспарын жасау. Ошақты дезинфекциялау: - 3 тұрғында норовирустық инфекция анықталған кезде көппәтерлі үйде ошақты дезинфекциялау хаттамасын әзірлеу (өңдеу алаңы, әрекет ету деңгейі жоғары құралдар, оқшаулау шаралары). Ағымдағы дезинфекция: - Clostridium difficile бар науқастарға арналған бөлімшеде ағымдағы дезинфекцияны ұйымдастыру алгоритмін сипаттау (жиілігі, персонал, құралдар, ҚР ДСМ №88/2023 бұйрығы бойынша тиімділікті бақылау). Қорытынды дезинфекция: - Туберкулездің ашық түрімен науқасты емдеуге жатқызғаннан кейін қорытынды дезинфекция бағдарламасын дайындау (режимдер, дезқұралдар, зертханалық бақылау, үй-жайға жіберу мерзімдері). Мамандар үшін (В траекториясы): Профилактикалық дезинфекция:

						- Мектеп асханасын профилактикалық өңдеуге арналған дезқұралдарды таңдау (ҚР Мемлекеттік тізілімінен бактериялар/вирустардың әсер ету спектрін, концентрациясын, экспозициясын көрсету). Ошақты дезинфекциялау: - Жанаспалы тұмау кезінде пәтерді (25 м2) ошақты дезинфекциялау бойынша нұсқаулық жасау (суару әдісі, Ерітінді шығыны, ЖҚҚ, желдету). Ағымдағы дезинфекция: -COVID-19 палатасында ағымдағы дезинфекция журналын толтыру (тәулігіне 4 рет, сұрту әдісі, дезқұрал, жағындылармен бақылау). Қорытынды дезинфекция: - Аэрозольді өңдеу әдісімен операциялық бөлмені (100 м2) қорытынды өңдеуге арналған дезинфекциялық ерітіндінің көлемін есептеп, бақылау әдісін (жуу сынамаларын) көрсету.
1.4	Жұкпалы аурулар кезінде объектілерде ошақты дезинфекциялауды ұйымдастыру және жүргізу қағидаттары	1	10	7	7	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. 4 балада ротавирустық инфекция анықталған кезде балабақшада ошақты дезинфекциялау хаттамасын әзірлеу (ошақтың шекарасын, оқшаулау кезеңдерін, жоғары деңгейдегі дезқұралдарды, зертханалық бақылауды анықтау). 2. Мектептегі тұмау инфекциясының ошағын эпидемиологиялық тексеру алгоритмін сипаттау (беру жолдары, сынама алу критерийлері, ҚР ДСМ нормативтері бойынша карантинді алу мерзімдері). 3. Қоздырғыштар мен объектілердің ерекшеліктерін ескере отырып, ауа (желшешек) және байланыс (дизентерия) инфекцияларында ошақты дезинфекцияны ұйымдастыру принциптерін салыстыру. 4. Clostridium difficile (коммуникация, құжаттама, бақылау) госпитальді жұқтырған кезде СЭС-тің аурухана әкімшілігімен өзара іс-қимыл жоспарын дайындау. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. ЖРВИ пациентімен палатада ағымдағы ошақты дезинфекциялау жөніндегі нұсқаулықты жасау (жиілігі тәулігіне 4 рет, сұрту әдісі+суару, ЖҚҚ, желдету). 2. Сальмонеллезбен 40 м2 пәтерді ошақты өңдеуге арналған 6 хлораминінің 1% ерітіндісінің шығынын есептеңіз (ұсақ тамшылатып бүрку әдісі, экспозиция 60 мин). 3. Бақылау әдісін (жуу сынамаларын) көрсете отырып, норовирус кезінде балабақша тобының үй-жайында (25 м2) ошақты дезинфекция жүргізу туралы актіні толтыру. 4. Жұмыстан кейін бір реттік ЖҚҚ кәдеге жарату жөніндегі нұсқаулықпен ошақтың мүкәммалын және үй-жайларын ("ошақты дезинфекциялау") белгілеуді дайындау.

1.5	Медициналық қалдықтарды жинау және кәдеге жарату. Қалдықтардың жіктелуі: медициналық қалдықтар, тұрмыстық қалдықтар. Медициналық және тұрмыстық қалдықтарды жинау, зарарсыздандыру, буып- түю	1	10	7	7	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. ҚР СТ 3498-2019 (а-қара, Б-сары, в-қызыл, Г-ақ, Д) бойынша медициналық қалдықтардың 5 сыныбын әр сыныпқа арналған мысалдармен және дезинфекциялау әдістерімен сипаттау. 2. Аурухананың инфекциялық бөлімшесінде қалдықтарды бөлек жинау жөніндегі нұсқаулықты әзірлеу (контейнерлер, таңбалау, сақтау мерзімі, кәдеге жаратуға беру). 3. В класындағы (патанатомиялық) Қалдықтарды кәдеге жарату кезіндегі бұзушылықтарды талдау және ҚР ДСМ нормативтері бойынша әкімшілік бақылау шараларын ұсыну. 4. Аумақтық СЭС деңгейінде медициналық қалдықтардың айналымын эпидемиологиялық қадағалау жоспарын дайындау (мониторинг, есептілік, карантиндік шаралар). Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Емхананың рәсімдік кабинетінде А, Б, В сыныптарын жинауға арналған контейнерлерді орналастыру сызбасын жасау (түсті таңбалау, көлемі, персоналдың ЖҚК). 2. Операция бөлмесінде (шприцтер, таңғыштар, қолғаптар) және автоклавпен дезинфекциялау мерзімінде В класындағы қалдықтарды орау қажеттілігін есептеңіз. 3. ҚР ДСМ бұйрық нысаны бойынша мамандандырылған кәсіпорынға қауіпті медициналық қалдықтарды (Б, В, Г сыныптары) беру журналын толтыру. 4. Полигонға шығар алдында А класындағы тұрмыстық қалдықтарды буып-түю және таңбалау жөніндегі нұсқаулықты дайындау (бал қалдықтарынан айырмашылығы).
1.6	Дезинфекция сапасын бақылау Дезинфекция сапасын бактериологиялық бақылау (ағымдағы және қорытынды). Бактериологиялық зертхананың Жабдықталуы және жұмысы. Дезинфекция жүргізу кезінде жеке және қоғамдық қауіпсіздік және еңбекті қорғау қағидалары	2	10	7	7	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Хирургиялық бөлімшеде ағымдағы дезинфекцияны бактериологиялық бақылау алгоритмін сипаттау (жуу сынамаларын алу, санитарлық-көрсеткіштік микробтар, ҚР ДСМ нормативтері бойынша тиімділік критерийлері). 2. Қорытынды дезинфекцияны (жабдық, коректік орта, тест-дақылдар) бақылау үшін СЭС бактериологиялық зертханасын жарақтандыру жоспарын әзірлеу. 3. Операция бөлмесінің беттерінің 10% - на бгкп анықтай отырып, бактериологиялық бақылау нәтижелерін талдау және госпитальдық инфекциялардың қаупін ескере отырып, түзету шараларын ұсыну. 4. Аэрозольді дезинфекция (ЖҚК, желдету, медициналық тексеру, персоналды оқыту) жүргізу кезінде еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықты дайындау. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Бактериологиялық бақылау үшін жұмыс беттерінен (мақта тампондары, физиологиялық ерітінді, таңбалау, зертханаға тасымалдау) шайынды сынамаларды іріктеу жөніндегі нұсқаулықты жасау. 2. Туберкулез ошағының қорытынды дезинфекциясын бактериологиялық

						бақылау хаттамасын толтыру (сынама алаңы, микробтар-бақылау, егіс нәтижелері). 3. Баклабораторияда автоклавпен жұмыс істеу ережелерін сипаттаңыз (зарарсыздандыру режимдері, индикаторлар, Bacillus stearothermophilus бар биотесттер). 4. Қоғамдық орындарды дезинфекциялау кезінде қоғамдық қауіпсіздік жөніндегі нұсқаулықты дайындау (халықты ескерту, қолжетімділікті уақытша шектеу, ЖҚК кәдеге жарату).
1.7	Дезинфекциялау құралдарын сақтау және тасымалдау, дезинфекциялау құралдарының жұмыс ерітінділерін дайындау және сақтау қағидалары. Жұмыс ерітінділерін сақтау, дайындау және дезинфекциялау құралдарымен жұмыс істеу кезіндегі жеке және Ұжымдық қауіпсіздік шаралары. Арнайы киімді, қорғаныс құралдарын, ыдыстарды зарарсыздандыру	2	10	7	7	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. СЭС-те дезинфекциялау құралдарын сақтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулықты әзірлеу (Үй-жайлар, температуралық режим, қауіптілік сыныптары бойынша бөлек сақтау, есепке алу журналдары). 2. Аурухана дәріханасында жұмыс ерітінділерін дайындауды бақылау алгоритмін сипаттаңыз (хлорамин, перакус қышқылы концентрациясы, дозалау қателіктерінің алдын алу шаралары). 3. Сілтілі дезинфекциялық құралдармен жұмыс істеу кезінде химиялық күйіктердің пайда болу қаупін талдаңыз және ең төменгі деңгейді ескере отырып, СЭС персоналы үшін медициналық тексеру бағдарламасын жасаңыз. 4. Туберкулез ошағын дезинфекциялағаннан кейін (жуу, автоклавтау, кәдеге жарату мерзімдері) арнайы киімді және ЖҚК зарарсыздандыру жоспарын дайындау. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. 50 м2 бөлмені ағымдағы дезинфекциялау үшін Б хлораминінің 1% Жұмыс ерітіндісінің көлемін есептеңіз және дайын ерітіндіні сақтау ережелерін сипаттаңыз (мерзімі, таңбалануы, жарықтандырылуы). 2. Дезинфекциялық камерада АХД-2000 ерітінділерін дайындау жөніндегі нұсқаулықты жасау (сұйылту кезектілігі, ЖҚК, жабдықты жуу). 3. СЭС дәрі қобдишасы үшін дезқұралдарды сақтау журналын (атаулары, шоғырлануы, жарамдылық мерзімі, жауапты персонал) толтыру. 4. Екінші материалдарға қойылатын талаптарды ескере отырып, пайдаланылған ыдысты дезқұралдардан (жуу, автоклав, кәдеге жарату) зарарсыздандыру сызбасын дайындау.
	Аралық бақылау					
2.	2 Модулі. Зарарсыздандыру, дезинсекция және дератизацияны ұйымдастыру принциптері модулі.	10	60	40	40	150 сағат
2.1	Зарарсыздандыру. Зарарсыздандыру кезеңдері мен әдістері. Орталық зарарсыздандыру	2	10	6	6	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. СЭС-те дезинфекциялау құралдарын сақтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулықты әзірлеу (Үй-жайлар, температуралық режим, қауіптілік сыныптары бойынша бөлек сақтау, есепке алу журналдары).

	бөлімшелерінің жұмысын ұйымдастыру					2. Аурухана дәріханасында жұмыс ерітінділерін дайындауды бақылау алгоритмін сипаттаңыз (хлорамин, перакус қышқылы концентрациясы, дозалау қателіктерінің алдын алу шаралары). 3. Сілтілі дезинфекциялық құралдармен жұмыс істеу кезінде химиялық күйіктердің пайда болу қаупін талдаңыз және ең төменгі деңгейді ескере отырып, СЭС персоналы үшін медициналық тексеру бағдарламасын жасаңыз. 4. Туберкулез ошағын дезинфекциялағаннан кейін (жуу, автоклавтау, кәдеге жарату мерзімдері) арнайы киімді және ЖҚҚ зарарсыздандыру жоспарын дайындау. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. 50 м² бөлмені ағымдағы дезинфекциялау үшін Б хлораминінің 1% Жұмыс ерітіндісінің көлемін есептеңіз және дайын ерітіндіні сақтау ережелерін сипаттаңыз (мерзімі, таңбалануы, жарықтандырылуы). 2. Дезинфекциялық камерада АХД-2000 ерітінділерін дайындау жөніндегі нұсқаулықты жасау (сұйылту кезектілігі, ЖҚҚ, жабдықты жуу). 3. СЭС дәрі қобдишасы үшін дезқұралдарды сақтау журналын (атаулары, шоғырлануы, жарамдылық мерзімі, жауапты персонал) толтыру. 4. Екінші материалдарға қойылатын талаптарды ескере отырып, пайдаланылған ыдысты дезқұралдардан (жуу, автоклав, кәдеге жарату) зарарсыздандыру сызбасын дайындау.
2.2	Дезинсекция. Артроподтарға қарсы іс- шаралар.Дезинсекция формалары мен әдістері	2	10	6	6	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Балабақша аумағын профилактикалық дезинсекциялау жоспарын әзірлеу (егеуқұйрыққа қарсы күрес, масалардан емдеу, терезелердегі торлар, маусымдық жиілік). 2. Су қоймаларындағы масалардың личинкаларын бақылауда химиялық (пиретроидтар, фосфорорганика) және биологиялық (<i>Bacillus thuringiensis</i>) дезинсекция әдістерін салыстырыңыз. 3. Мектепте педикулез ошағын эпидемиологиялық тексеру хаттамасын дайындау (ошақтың шекарасы, дезинсекция әдістері, карантиндік шаралар). 4. Ауруханада кешенді дезинсекцияның тиімділігін бағалау (механикалық кедергілер + химиялық өңдеу + энтомологиялық бақылау). Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Жатақхана үй-жайларын механикалық дезинсекциялау бойынша нұсқаулық жасаңыз (Жабысқак Таспалар, шаңсорғыштар, торлар, тұзақтарды ауыстыру жиілігі). 2. Тарақандардан 200 м² қойманы ұсақ тамшылатып өңдеуге арналған "Циперметрин" инсектицидінің шығынын есептеңіз (концентрация, ағын жылдамдығы, экспозиция). 3. Асхананы профилактикалық өңдеуге арналған ҚР ДСМ нысаны бойынша дезинсекциялық жұмыстар журналын

						толтыру (алаң, препарат, әдіс, бақылау). 4. Аурухананың азық-түлік блогында (орналасқан жері, қуаты, қызметі) ультракүлгін шыбын тұзақтарын орнату схемасын дайындаңыз.
2.3	Дератизация. Дератизация міндеттері. Дератизациямен кешенді профилактикалық және эпидемияға қарсы іс- шаралар. Түрлері, формалары және әдістері	1	10	7	7	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Дезинсекция мен санитарлық алшақтықтарды біріктіре отырып, аурухана кешенін (периметр, ас блогы, қоймалар) профилактикалық дератизациялаудың кешенді жоспарын әзірлеу. 2. Кеміргіштермен лептоспирозды анықтау кезінде эпидемиологиялық шаралар алгоритмін сипаттаңыз (дератизация + дезинфекция + персоналды вакцинациялау). 3. Медициналық нысандар үшін тиімділігі мен қауіпсіздігі бойынша истребитель (родентицидтер) мен профилактикалық (механикалық кедергілер) дератизацияны салыстырыңыз. 4. Энтомологиялық тұзақтарды және нәжісті талдауды қолдана отырып, СЭҚ аумағында кеміргіштер санының мониторингі бағдарламасын дайындаңыз. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Емхананың жер төлесіне самолеттер мен желім тақталарын орнату бойынша нұсқаулық жасаңыз (ұсталған кеміргіштерді орналастыру, тексеру, жою). 2. Қойма бөлмесінде бромидиолонмен жемдердің орналасуын 500 м2 есептеңіз (ағын жылдамдығы, тексеру аралықтары, қауіпсіздік шаралары). 3. Ас блогын профилактикалық өңдеуге арналған ҚР ДСМ нысаны бойынша дератизациялық жұмыстар журналын толтыру (алаң, әдіс, препараттар, бақылау). Кеміргіштердің (торлар, бетон тосқауылдар, дезинсекция) енуіне жол бермеу үшін аурухананың айналасындағы санитарлық-қорғаныс аймақтарының схемасын дайындаңыз.
2.4	Орталық стерильдеу Бөлімшесі мен камералық бөлімшенің ұйымдастыру қағидаттары мен жұмыс тәртібі	1	10	7	7	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Дезинсекция мен санитарлық алшақтықтарды біріктіре отырып, аурухана кешенін (периметр, ас блогы, қоймалар) профилактикалық дератизациялаудың кешенді жоспарын әзірлеу. 2. Кеміргіштермен лептоспирозды анықтау кезінде эпидемиологиялық шаралар алгоритмін сипаттаңыз (дератизация + дезинфекция + персоналды вакцинациялау). 3. Медициналық нысандар үшін тиімділігі мен қауіпсіздігі бойынша истребитель (родентицидтер) мен профилактикалық (механикалық кедергілер) дератизацияны салыстырыңыз. 4. Энтомологиялық тұзақтарды және нәжісті талдауды қолдана отырып, СЭҚ аумағында кеміргіштер санының мониторингі бағдарламасын дайындаңыз. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Емхананың жер төлесіне самолеттер мен желім тақталарын орнату бойынша

						нұсқаулық жасаңыз (ұсталған кеміргіштерді орналастыру, тексеру, жою). 2. Қойма бөлмесінде бромадиолонмен жемдердің орналасуын 500 м² есептеңіз (ағын жылдамдығы, тексеру аралықтары, қауіпсіздік шаралары). 3. Ас блогын профилактикалық өңдеуге арналған ҚР ДСМ нысаны бойынша дератизациялық жұмыстар журналын толтыру (алаң, әдіс, препараттар, бақылау). Кеміргіштердің (торлар, бетон тосқауылдар, дезинсекция) енуіне жол бермеу үшін аурухананың айналасындағы санитарлық-қорғаныс аймақтарының схемасын дайындаңыз.
2.5	Дезинфекция, зарарсыздандыру, дезинсекция және дератизация жүргізу кезіндегі жеке және қоғамдық қауіпсіздік шаралары	2	10	7	7	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Кешенді санитарлық іс-шаралар (қауіптілік сыныптары бойынша ЖҚҚ, медициналық байқау, ротация) кезінде персонал үшін еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықты әзірлеу. 2. Тұрғын үй алабын жоспарлы дезинсекциялау алдында халықты ақпараттандыру жоспарын дайындау (хабарламалар, уақытша қоныс аудару, жедел желі). 3. Аэрозольді дезинфекциялау кезінде химиялық интоксикация қаупін талдаңыз және шұғыл көмек хаттамаларын жасаңыз. 4. II буын антикоагулянттарын пайдалана отырып, ас блогын дератизациялау кезінде халық үшін эпидемиологиялық тәуекелдерді бағалау. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Ағымдағы дезинфекция кезінде хлораминмен жұмыс істеу үшін ЖҚҚ чек-парағын жасаңыз (респиратор, костюм, көзілдірік, екі қабатты қолғап). 2. Газ дезинсекциясынан кейін (карбаматтармен, экспозициямен, ауаны бақылаумен) бөлмені желдету және деконтаминациялау жөніндегі нұсқаулықты дайындау. 3. Автоклавта зарарсыздандыру алдында (қысым, индикаторлар, авария кезінде эвакуациялау) қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулық журналын толтыру. 4. Дератизациядан кейін пайдаланылған жемдер мен кеміргіштердің мәйіттерін кәдеге жарату тәртібін сипаттаңыз (Қос пакеттер, автоклав, жерлеуге беру).
	Аралық бақылау					
3.	3 Модулі. Эпидемиологияның заманауи аспектілері және зерттеу әдістері модулі	10	50	40	50	150 часов
3.1	Эпидемиологияға кіріспе. Эпидемиологияның әдістері мен міндеттері. Жұқпалы емес аурулардың эпидемиологиясы туралы түсінік. Соматикалық аурулардың қауіп факторлары және олардың алдын алу әдістері.	1	6	5	6	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. ҚР жұқпалы емес аурулардың мониторингі мысалында эпидемиологияның негізгі міндеттерін сипаттау (сырқаттанушылықты бағалау, таралу себептерін анықтау, алдын алу шараларын әзірлеу). 2. Сіздің аймағыңыздағы тұрғындар арасында семіздіктің гипертониямен байланысын бағалау үшін когорттық зерттеу хаттамасын жасаңыз (іріктеу, қосу критерийлері, статистикалық әдістер). 3. ЖҚА қауіп факторларын талдау (темекі

						шегу, гиперхолестеринемия, гиподинамия) және мектеп оқушылары үшін алдын-алу шараларының кешенін ұсыну. 4. Стандартталған сырқаттанушылық пен өлім-жітім көрсеткіштерін пайдалана отырып, 2 типті қант диабетін эпидемиологиялық қадағалау жоспарын дайындау. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Эпидемиологиялық әдістерді (сипаттамалық, аналитикалық, эксперименттік) NPI үшін қолдану мысалдарымен салыстыру кестесін жасаңыз. 2. Case-control зерттеу деректері негізінде темекі шегу кезінде АЖЖ дамуының салыстырмалы қаупін есептеңіз ($OR=2.5$) және нәтижені түсіндіріңіз. 3. 40-60 жас аралығындағы жұмыс тобы үшін өкпе онкологиясының қауіп факторларының (жас, темекі шегу, асбест) эпидемиологиялық картасын толтырыңыз. 4. Әйелдер үшін остеопороздың (кальций, D дәрумені, физикалық белсенділік) алғашқы алдын-алу бойынша ақпараттық материалдар дайындаңыз.
3.2	Эпидемиологиялық әдіс. Сипаттамалық зерттеулер. Инфекциялық ауру ошағын эпидемиологиялық тексеру. Аналитикалық әдістер ("жағдай-бақылау" типтерін зерттеу және рандомизацияланған зерттеулер). Эксперименттік-клиникалық және далалық зерттеулер. Математикалық модельдеу.	2	7	5	7	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Эпидемиялық көрсеткіштерді есептей отырып, сіздің аймағыңыздағы (уақыт, орын, популяция бойынша) ЖРВИ мониторингінің сипаттамалық эпидемиологиялық зерттеу құрылымын сипаттаңыз. 2. Асханада ішек инфекциясының ошағын эпидемиологиялық тексеру хаттамасын әзірлеу (көзі, резервуар, берілу жолдары, оқшаулау шаралары). 3. Covid-19 Маска режимінің тиімділігін бағалау үшін жағдайды бақылау әдісін және рандомизацияланған бақыланатын сынақты салыстырыңыз. 4. Siг математикалық модельдеу элементтері бар тәуекел тобындағы В гепатитіне қарсы вакцинация бойынша далалық эксперименттік зерттеу жоспарын дайындаңыз. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Балабақшада ротавирус вспетінің эпидемиологиялық қисығын жасаңыз (уақыт осі, аурудың шындығы, инкубациялық кезеңді есептеу). 2. Азық-түлік токсикоинфекциясы ошағын тексеруді қамту көрсеткіштерін есептеу (шабуылдаушы ставкалар, ластану коэффициенті, азық-түлік факторы). 3. Іш сүзегінің қауіп факторларын (су көздері, гигиена, Тамақ өнімдері) зерттеуге арналған case-control сауалнамасын толтырыңыз. 4. СЭҚ-те қолдану мысалдарымен сипаттамалық, аналитикалық және эксперименттік әдістерді салыстыру кестесін дайындаңыз.

3.3	Эпидемиологиялық қадағалау. Эпидемиологиялық Қадағалаудың ішкі жүйелері: ақпараттық, аналитикалық, басқарушылық. Алдын алу шаралары. Эпидемияға қарсы іс- шаралар	2	7	5	7	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Сіздің аймағыңыздағы СЭС-ті эпидемиологиялық қадағалаудың аумақтық ішкі жүйесінің құрылымын сипаттаңыз (ақпараттық – баж деректерін жинау; аналитикалық – эпидемиологиялық көрсеткіштерді есептеу; басқарушылық – шешімдерді әзірлеу). 2. Мектептерде ЖРВИ-мен сырқаттанушылықты төмендету бойынша профилактикалық іс-шаралар жоспарын әзірлеу (вакцинация, гигиеналық ағарту, сабаққа қатысу мониторингі). 3. Балабақшада дизентерияның өршуі кезінде эпидемияға қарсы шаралар алгоритмін дайындау (ошақты оқшаулау, карантин, дезинфекция, байланыс тексерулері). 4. ҚР-дағы тұмау бойынша эпидемиологиялық қадағалау жүйесінің тиімділігін талдау (Есептіліктің толықтығы көрсеткіштері, ден қоюдың жеделдігі, өлім-жітімнің төмендеуі). Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Ішек инфекцияларын қадағалаудың ақпараттық картасының нысанын жасау (аты-жөні, ауру күні, инфекция көзі, зертханалық деректер). 2. Бір айдағы мәліметтер бойынша аналитикалық ішкі жүйенің эпидемиологиялық көрсеткіштерін (сырқаттанушылық, өлім-жітім, вакцинациямен қамту) есептеңіз. 3. ЖРВИ эпидопоргының асып кеткенін анықтаған кезде Басқару кіші жүйесінің хаттамасын толтыру (карантин туралы шешім, жауапты, мерзімдер). 4. Халыққа алдын алу шаралары бойынша жадынама дайындау (қолды жуу, тағамды термиялық өңдеу, науқастарды оқшаулау).
3.4	Эпидемиологиядағы статистикалық әдістер. Эпидемиологиялық көрсеткіштердің түрлері: абсолюттік мәндер, салыстырмалы көрсеткіштер (экстенсивті және қарқынды). Эпидемиялық процестің динамикасын зерттеу әдістері. Корреляциялық талдау	1	6	5	6	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Сальмонеллезкиетін талдау үшін эпидемиологиялық көрсеткіштерді есептеңіз (абсолютті сырқаттанушылық, қарқынды көрсеткіш, өлім-жітім, тексеруді қамту). 2. Бір маусымда сіздің аймағыңыздағы ЖРВИ эпидпроцессінің экстенсивті (популяциядағы жағдайлардың жиілігі) және қарқынды (жағдайлардың өсу қарқыны) көрсеткіштерін салыстырыңыз. 3. 30 күн деректері бойынша эпидемиологиялық қисық сызыңыз және эпидемиялық индексті есептей отырып, динамиканы (инкубациялық кезең, вспеттің шыңы, құлдырау) анықтаңыз. 4. Ауа температурасы мен ішек инфекцияларының жиілігі арасындағы байланысқа корреляциялық талдау жасаңыз (r=корреляция коэффициенті, интерпретация). Мамандар үшін (В траекториясы): 1. СЭС айлық есебі үшін эпидемиологиялық көрсеткіштер кестесін толтыру (сырқаттанушылық, өлім-жітім, сауығу, дезинфекциямен қамту көрсеткіші). 2. Жас топтары бойынша аурушандықты

						салыстыру үшін салыстырмалы көрсеткіштерді есептеңіз (1000 тұрғынға, стандартталған коэффициенттер). 3. Тұмаумен ауыру динамикасының сызықтық графигін құрыңыз (апта сайынғы деректер, тренд сызығы, өсу жылдамдығын есептеу). 4. Жүргізілген дезинфекциялар саны мен беттердегі БГКП төмендеуі арасындағы корреляция Күшін бағалау ($r > 0.7$ - күшті байланыс).
3.5	Жұқпалы ауруларды болжау әдістері. Эпидемиялық үдерістің үрдістерін экстраполяциялау әдісі. Математикалық болжау	2	12	10	12	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Сызықтық тенденцияны экстраполяциялау арқылы алдағы 2 аптаға сіздің аймағыңыздағы ЖРВИ-мен сырқаттанушылықтың қысқа мерзімді болжамын есептеңіз (соңғы 4 аптадағы тренд). 2. 85% вакцинациямен қамтылған ұйымдасқан ұжымдағы қызылшаның динамикасын болжау үшін SIR-моделін (Susceptible-Infectious-Recovered) әзірлеу. 3. Тұмау ауруының маусымдық тенденциясын талдаңыз және мектептерде карантин жариялаудың эпидемиялық шегін анықтаңыз. 4. Репродуктивті $R_0 = 1.8$ және инкубациялық кезеңді ескере отырып, балабақшаларда ротавирустың өршуінің орта мерзімді болжамын дайындаңыз. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Апталық мәліметтер бойынша сальмонеллез аурушандығын экстраполяциялау кестесін құрыңыз (жылжымалы орташа әдіс, эпидпроцесс шыңын анықтау). 2. Дизентерия жағдайларының өсуін болжау үшін эпидемиялық индексті есептеңіз (ағымдағы аурушандықтың негізгі ауруға қатынасы). 3. ЖРВИ үшін болжамды көрсеткіштер кестесін толтыру (күтілетін сырқаттанушылық, сенім аралықтары, дезинфекциялау жөніндегі ұсынымдар). 4. Іш сүзегін математикалық модельдеу үшін қауіп факторларының матрицасын дайындаңыз (судың температурасы, халықтың тығыздығы, санитарлық жағдайы).
3.6	Паразиттік жүйелердің өзін-өзі реттеуі. Адамның паразиттік аурулары және олардың алдын-алу. Гельминтоздардың, биогельминтоздардың, контагиозды гельминтоздардың эпидемиологиясы. Протозойлық инвазиялардың эпидемиологиясы, алдын алу және диагностикасы	1	6	5	6	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Сіздің аймағыңыздың ауылдық жерлерінде эхинококкозды эпидемиологиялық қадағалау жоспарын әзірлеу (ошақтарды анықтау, малды тексеру, паразиттерге қарсы өңдеу). 2. Биогельминтоздардың (тениоз, трихинеллез) және жұқпалы гельминтоздардың (энтеробиоз) эпидемиологиясын тарату жолдары, резервуарлар және алдын алу шаралары бойынша салыстырыңыз. 3. Балабақшада амебиаздың өршуі кезінде эпидемияға қарсы шаралар хаттамасын дайындау (дезинфекция, Байланыстарды тексеру, санитарлық ағарту). 4. Балалардағы токсокароздың қауіп факторларын талдаңыз (иттермен байланыс, топырақ, гигиена) және алғашқы алдын-алу

						бағдарламасын жасаңыз. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Энтеробиозға материал жинау бойынша нұсқаулық жасаңыз (перинальды қырып алу, тәулік уақыты, тасымалдау, микроскопия). 2. Токсокариоздан (ауданы, концентрациясы) балабақшалардағы құмсалғыштарды профилактикалық өңдеуге арналған дезинфекциялық ерітіндінің көлемін есептеңіз. 3. Лямблиозға арналған нәжісті зертханалық зерттеу хаттамасын толтырыңыз (Фюллеборн әдісі, жұмыртқа/киста, инвазия қарқындылығы). 4. Дифиллоботриоздың алдын алу үшін балықты термиялық өңдеу туралы жадынама дайындаңыз (температура, уақыт, визуалды бақылау).
3.7	Медициналық арахноэнтомология. Медициналық маңызы бар буынаяқтылардың жіктелуі. Буынаяқтылардың биологиясы және экологиясы	1	6	5	6	Дәрігерлер үшін (А траекториясы): 1. Медициналық маңызы бар буынаяқтыларды түрлеріне қарай жіктеңіз (арахнидтер: кенелер, өрмекшілер; жәндіктер: биттер, бүргелер, масалар, тарақандар) инфекциялардың таралуындағы рөлін көрсете отырып. 2. Аурухана аумағын иксод кенелеріне қарсы дезинсекциялау жоспарын әзірлеу (маусымдық, репелленттер, энтомологиялық тұзақтарды бақылау). 3. Безгек масаларының биологиялық циклдерін талдаңыз (Anopheles) және эндемиялық аймақтарда Безгектің алдын алу шараларының кешенін ұсыныңыз. 4. Төтенше жағдайларда (босқындар лагерлері, өмірлік цикл мерзімдері) киім биттерінің таралуының эпидемиологиялық картасын дайындау. Мамандар үшін (В траекториясы): 1. Бас және көйлек биттерінің дифференциациясының морфологиялық белгілерінің кестесін жасаңыз (мөлшері, түсі, ниттердің локализациясы). 2. Сипаттаңыз өмірлік цикл бүргелер (жұмыртқа → личинка → куыршақ → имаго) және үй ішіндегі көбею жағдайлары (температура 20-30°C, ылғалдылық >70%). 3. Тарақандардың болуына пәтерді энтомологиялық тексеру хаттамасын толтыру (жабысқақ тұзақтар, жеке тұлғаларды санау, түрлерді сәйкестендіру). 4. Төсек қателерін механикалық жою жөніндегі нұсқаулықты дайындаңыз (шаңсорғыш, бу тазалағыш, температура режимі).
	Аралық бақылау					
	Барлығы:	30	170	120	130	
	Жиыны:	450 сағат				

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалау

Бақылау түрі	Бағалау әдістері
Ағымдағы	Тыңдаушылардың тапсырмаларын бағалау: ауызша сұрау ситуациялық есептерді шешу.
Аралық (қажет болған жағдайда)	Әр модуль/бөлім/пән бойынша білім мен дағдыларды бағалау: ауызша сұрау, ситуациялық есептерді шешу, тест сұрақтары

	Қорытынды аттестаттауға жіберу.
Қорытынды	Бірінші кезең-тестілеу сұрақтарының көмегімен автоматтандырылған компьютерлік тестілеу арқылы мәлімделген мамандық бойынша білімді бағалау. Екінші кезең-дағдыларды орындау арқылы, оның ішінде ситуациялық міндеттерді қолдана отырып, дағдыларды бағалау.

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Баллдардың сандық баламасы	%-дық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Үздік
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	
F	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
FX	0	0-24	

Ұсынылатын әдебиет:

Негізгі:

1. Дезинфекция: медициналық училищелер мен колледждерге арналған оқу құралы / Осипова В. Л. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2021 – 136 б.
2. Инфекциялық ауруларда стандартты жағдайлар анықтамалары және іс-шаралар алгоритмдері: практикалық нұсқаулық / С. А. Амиреев, Н. Жайықбаев, Г. Смаханұлы. – Алматы: Medet Group. I том. – 2-ші бас., толық. – 2021. – 632 б.
3. Инфекциялық ауруларда стандартты жағдайлар анықтамалары және іс-шаралар алгоритмдері: практикалық нұсқаулық / С. А. Амиреев, Н. Жайықбаев, Г. Смаханұлы. – Алматы: Medet Group. II том / С. А. Амиреев. – 2-ші бас., толық. – 2021. – 872 б.

Қосымша:

1. Эпидемиология. (Жалпы эпидемиология): оқулық: 1 том. 2021. Әміреев С.
2. Жалпы гигиена және эпидемиология негіздері: оқу құралы / КРМУ; А.Н. Адилханова. – Алматы, 2022. – 152 б.
3. Жұқпалы аурулар оқиғаларының стандарты анықтамалары және іс-шаралар алгоритмдері : практикалық нұсқаулық / С. Әміреев, Н. Жайықбаев, Г. Смаханұлы. - Алматы : Medet Group. - 1-том. - 2021. - 620 б.
4. Жұқпалы және паразитарлық аурулар оқиғаларының стандартты анықтамалары мен іс-шаралар алгоритмдері : практикалық нұсқаулық / С. Әміреев, Н. Жайықбаев, Г. Смаханұлы. - Алматы : Medet Group. - 2-том.- 2021. - 930 б.

Интернет-ресурстар

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1800016793>

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1800017429>

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000021692#z6>

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1800017995/histo>

[ry https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1500010644](https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1500010644)

Білім беру ресурстарына қойылатын талаптар:

1. Білім беру бағдарламасы (ӨБҚ)
2. Кадрларға қойылатын біліктілік талаптары (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы)
3. Клиникалық базаның болуы (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-304/2020 бұйрығы)
4. Көрнекі құралдар: слайдтар, кестелер, суреттер, суреттер, диаграммалар мен графиктер;
5. Оқу-әдістемелік құралдар: топтық жобаға тапсырмалар, шағын топтарда жұмыс істеуге арналған сұрақтар, жеке тапсырмалар.

Материалдық-техникалық қамтамасыз ету және жабдықтау

- Мультимедиялық проектор, экран, ноутбуктер, компьютерлер.
- Әдістемелік құралдар, қағаз, маркерлер, қарындаштар, калькуляторлар.
- Жеке қорғаныш құралдары (ПЧК1, халаттар, KN95 FFP2 респираторлық маскалар, бахилдар, пижамалар, зертханалық аяқ киім, қолғаптар, қорғаныш көзілдіріктер, комбинезондар, PAPR қорғаныш костюмі).
- Қоректік орталар, сарысулар, диагностикумдар, фагтар, пробиркалар, Петри табақшалары, пипеткалар, серологияға арналған планшеттер, бактериологиялық ілмектер, дозаторлар, заттық әйнектер, шпательдер, таразылар, центрифуга, бояулар, спирт, дезинфекциялау құралдары.
- Биологиялық қауіпсіздік жәшіктері, бактериологиялық үстелдер, зертханалық үстелдер, микроскоптар: люминесценттік, фазалық-контрастты, бинокулярлы, монокулярлы. Термостаттар, тоңазытқыштар, автоклавтар, стерилизаторлар, дистиллятор.
- Биологиялық материалға арналған стандартты үшденгейлі қаптамалар, үшкір заттарға арналған контейнерлер, биологиялық қалдықтарға арналған қаптар.
- Вакутейнерлер, инелер, ұстағыштар, жағындылар, тасымалдауға арналған вирустық ортасы бар контейнерлер, зип-пакеттер. Материал алуға арналған ыдыстар

Қолданылатын қысқартулар мен терминдер

ҚР – Қазақстан Республикасы

ДСМ – Денсаулық сақтау министрлігі

НҚА – нормативтік-құқықтық актілер

НТҚ – нормативтік-техникалық құжаттама

БГКП – ішек таяқшасы тобының бактериялары

СЭС – санитариялық-эпидемиологиялық станция

НТД – нормативтік-техникалық құжаттама

ЖҚҚ – жеке қорғаныш құралдары

ОСБ – орталық стерилизациялау бөлімі

PeerPA – әріптестерді бағалау (PeerA-Peer Assessment)

OR (Oral report) – Презентация, ауызша баяндама

SGL (small group learning) – шағын топтарда жұмыс істеу

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың бақылау және өлшеу құралдары
Бақылау тізімі:

1. «Дезинфекция» ұғымы және оның стерилизация мен дезинсекциядан айырмашылығы.
2. Дезинфекциялық істің мақсаттары мен міндеттері.
3. ҚР-дағы дезинфекциялық қызметті реттейтін негізгі нормативтік-құқықтық актілер.
4. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау: құрылымы мен функциялары.
5. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы ұғымы.
6. Дезинфекциялық бейіндегі мамандардың құқықтары мен міндеттері.
7. Медициналық ұйымдарда дезинфекциялық іс-шараларды ұйымдастыру талаптары.
8. Инфекциялық аурулардың алдын алу бойынша санитариялық қағидалар.
9. Эпидемиологиялық қадағалау түрлері.
10. Инфекцияларды берілу механизмі бойынша жіктеу.
11. Микроорганизмдердің даму циклі және оның дезинфекция тиімділігіне әсері.
12. Микроорганизмдердің сыртқы ортада тіршілік етуіне әсер ететін факторлар.
13. Ағымдағы, қорытынды және алдын алу дезинфекциясына көрсетілімдер.
14. Дезинфекциялық құралдарды таңдаудың қағидаттары.
15. Негізгі дезинфектант топтарының әсер ету механизмі.
16. Өртүрлі микроорганизмдердің физикалық және химиялық факторларға төзімділігі.
17. Дезинфекциялық заттардың органолептикалық және физика-химиялық қасиеттері.
18. Жұмыс ерітінділерін дайындауға қолданылатын судың сапасына қойылатын талаптар.
19. Дезинфекциялық құралдарды таңбалау және сақтау талаптары.
20. Экспозиция және жұмыс ерітіндісінің концентрациясы ұғымы.
21. Химиялық дезинфекция құралдары: хлорқұрамды, оттегіқұрамды, ТАС, спирттер, альдегидтер және т.б.
22. Хлорқұрамды дезинфектанттардың артықшылықтары мен кемшіліктері.
23. Төртіншілік аммоний қосылыстарының әсер ету принципі.
24. Альдегидқұрамды препараттарды қолдану ерекшеліктері.
25. Спирттерді дезинфекцияда қолдану әдістері.
26. Оттегіқұрамды препараттармен (сутек тотығы, перукс) дезинфекциялау.
27. Комбинацияланған дезинфекциялық құралдардың артықшылықтары.
28. Жұмыс ерітінділерін дайындау: көлемдер мен концентрацияларды есептеу.
29. Концентраттарды қауіпсіз сұйылту шарттары.
30. Қалған дезинфекциялық ерітінділерді жою тәртібі.
31. Механикалық тазарту – дезинфекция кезеңдерінің бірі.
32. Қайнату: шарттары, артықшылықтары, шектеулері.
33. Бу әдісімен дезинфекциялау ерекшеліктері.
34. Ауа стерилизациясы: принциптері және температуралық режимдері.
35. Сүзу (фльтрация) арқылы зарарсыздандыру.
36. Ультракүлгін сәулемен өңдеу: принциптері, лампа түрлері, режимдері.
37. Жайларды озондау: көрсетілімдері және қауіпсіздік шаралары.
38. Кварцтау профилактикалық шара ретінде.
39. Бу генераторларын қолдану ерекшеліктері.
40. Физика-химиялық әдістер (ультрадыбыс, плазма).
41. Инфекциялық ошақта дезинфекциялық іс-шараларды жүргізу кезеңдері.
42. Дезинфекцияланатын объектілерді есепке алу.
43. Медициналық ұйымдардағы беткейлерді өңдеу алгоритмі.
44. Санитарлық-техникалық жабдықтарды өңдеу тәртібі.
45. Медициналық қалдықтарды зарарсыздандыру.
46. Стерилизация алдындағы аспаптарды өңдеу кезеңдері.
47. Дезинфекциялық камералардың жұмысына қойылатын талаптар.
48. Желдету жүйелерін дезинфекциялау.
49. Инфекцияланған материалдарды тасымалдау ережелері.
50. Дезинфекциялық жұмыстар бойынша есеп пен құжаттама.
51. Дезинсекция ұғымы және оның міндеттері.

52. Инфекция тарататын жәндіктердің жіктелуі.
53. Тарақандардың биологиясы және олардың өміршеңдік ерекшеліктері.
54. Маса және шыбын-тұқымдастармен күрес әдістері.
55. Инсектицидтерді қолдану принциптері.
56. Инсектицид ерітінділерімен өңдеу әдістемесі.
57. Жәндіктердің дернәсілдерін жою тәсілдері.
58. Жәндіктердің инсектицидтерге резистенттілігі.
59. Биттеу кезінде төсек-жабдықтарды өңдеу тәртібі.
60. Ұйымдарда жәндіктердің алдын алу шаралары.
61. Кеміргіштердің түсінігі және жіктелуі.
62. Синантропты кеміргіштердің эпидемиологиялық маңызы.
63. Механикалық дератизация әдістері.
64. Родентицидтер және улар: топтары, әсер ету механизмі.
65. Қармақжемдерді дайындау және орналастыру тәсілдері.
66. Родентицидтермен жұмыс кезіндегі қауіпсіздік шаралары.
67. Профилактикалық және ошақтық дератизация.
68. Кеміргіштерге қарсы биологиялық күрес әдістері.
69. Дератизация алдында аумақты тексеру схемасы.
70. Дератизация нәтижелерін құжаттау.
71. Балабақшалар мен мектептердегі дезинфекцияның ерекшеліктері.
72. Стационар және инфекциялық бөлімшелер палаталарын өңдеу.
73. Стоматологиялық кабинеттердегі дезинфекция.
74. Босану бөлімдерінде дезинфекция ерекшеліктері.
75. Ота блогындағы беткейлерді өңдеу.
76. Зертханалық жабдықтарды дезинфекциялау.
77. Пациент күтіміне арналған заттар арқылы ВБИ профилактикасы.
78. Эндоскоптарды өңдеу талаптары.
79. Косметологиялық орталықтардағы дезинфекция.
80. Қоғамдық орындарда (спорт кешендері, вокзалдар) зарарсыздандыру.
81. Эпидемиялық ошақ ұғымы.
82. Ошақты эпидемиологиялық тексеру алгоритмі.
83. Эпидемиялық процестің тізбегін үзу шаралары.
84. ЖІИ кезінде жүргізілетін қарсыэпидемиялық шаралар.
85. Туберкулез кезіндегі дезинфекция.
86. Вирустық гепатиттердегі дезинфекция ерекшеліктері.
87. Коронавирустық инфекция ошақтарындағы шаралар.
88. Бактериялық менингиттердегі дезинфекция.
89. Инфекциялық науқастан кейінгі бөлмелерді өңдеу.
90. Жедел жәрдем көлігін дезинфекциялау.
91. Жеке қорғаныш құралдары.
92. Дезинфекциялық заттармен уланудың алдын алу шаралары.
93. Авариялық жағдайларда (химикат төгілуі) әрекет алгоритмі.
94. Дезинфекциялық заттармен жұмыс істеуге арналған желдету және микроклимат талаптары.
95. Химикаттарды сақтау кезіндегі өрт қауіпсіздігі.
96. Дезинфектант буларымен зақымданғанда алғашқы көмек көрсету.
97. Персоналды медициналық бақылау.
98. Еңбек қауіпсіздігі бойынша нұсқаулық журналын жүргізу.
99. Камералық дезинфекция кезінде СҚҚ қолдану ережелері.
100. Дезинфекция қызметіндегі қауіпсіз еңбек жағдайларын ұйымдастыру.